

In Christus gedoopt.

Hand-out bij de leerdienst over zondag 26 van de Heidelbergse Catechismus

Zondag 10 januari 2021, 19.00 uur

Hervormde streekgemeente Noordhorn-Saaksum

Klassieke versie

Vraag 69: Hoe wordt u in de heilige doop eraan herinnerd en ervan verzekerd, dat het enige offer van Christus, aan het kruis geschied, u ten goede komt?

Antwoord: Op deze wijze, dat Christus dit uiterlijk waterbad heeft ingesteld en daarbij heeft beloofd, dat ik even zeker met Zijn bloed en Geest van de onreinheid van mijn ziel, dat is van al mijn zonden gereinigd ben, als ik uiterlijk met het water, dat de onreinheid van het lichaam pleegt weg te nemen, gewassen ben.

Vraag 70: Wat betekent dit: met het bloed en de Geest van Christus gewassen te zijn?

Antwoord: Het wil zeggen, van God – uit genade – vergeving van zonden te hebben omwille van het bloed van Christus, dat Hij in Zijn offer aan het kruis voor ons vergoten heeft. Verder ook door de Heilige Geest vernieuwd en tot leden van Christus geheiligd te zijn, opdat wij hoe langer hoe meer aan de zonden afsterven en een godzalig en onberispelijk leven leiden.

Vraag 71: Waar heeft Christus ons beloofd, dat Hij ons even zeker met zijn bloed en Geest wil wassen, als wij met het doopwater gewassen worden?

Antwoord: Bij de instelling van de doop, die aldus luidt: Gaat heen, onderwijst alle volken en doopt hen in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest [Matt. 28:19]. En: Wie geloven zal en gedoopt zal worden, die zal zalig worden. Maar wie niet geloven zal, die zal veroordeeld worden [Marc. 16:16]. Deze belofte wordt herhaald waar de Schrift de doop het bad der wedergeboorte en de afwassing van de zonden noemt.

Schriftlezing: Romeinen 6:1-14 (tekst voor de verkondiging: vers 4)

Zingen: Ps. 21:4,5 | Gz. 245:1,2,3 | Ps. 143:10 | Gz. 53:2 | Ps. 135:12

Thema: In Christus gedoopt

1. Met Hem gestorven en begraven
2. Met Hem opgestaan

Eenvoudige versie (dr. W. Verboom)

Vraag 69: Hoe leert en verzekert de Doop je dat Christus Zijn offer voor jou heeft gebracht?

Antwoord: Door mij te wijzen op het water. Christus heeft mij beloofd dat Zijn bloed en Zijn Geest mij zo zeker reinigen als het water mijn lichaam reinigt.

Vraag 70: Wat houdt de reiniging door het bloed en de Geest van Christus is?

Antwoord: Twee dingen. (1) Ik ontvang vergeving van zonden door het bloed van Christus en (2) ik word vernieuwd door Zijn Heilige Geest, om steeds meer de zonde te haten en tot eer van Zijn Naam te leven.

Vraag 71: Wanneer heeft Jezus dat beloofd?

Antwoord: Toen Hij de Doop instelde en zei: 'Gaat dan heen, onderwijst al de volken, doopt hen in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest.' (Mattheüs 28:19)

Samenvatting van de preek

Wij zijn gedoopt en horen (dus) bij de christelijke gemeente. Maar we vinden het best moeilijk om aan te geven wat de doop precies betekent? Anders gezegd: waar het een *teken* van is (be-teken-en). Wat maakt het uit dat ik gedoopt ben, en mijn buurman/klasgenoot/collega niet?

Ik ben **in Christus gedoopt** (thema). Dat betekent twee dingen:

1. Met Hem gestorven en begraven (Rom. 6:4a)
2. Met Hem opgestaan (Rom. 6:4b)

1. Met Hem gestorven en begraven

In de vroege kerk werd de dopeling niet *besprenkeld* met een paar druppels water, maar helemaal *ondergedompeld*. Dat is een veel sterker/beter beeld van wat de doop betekent, want je wordt a.h.w. 'begraven' onder het water, het water sluit zich boven je als een graf. Je bent buiten beeld, weg, 'kopje onder'. Dopen = dompelen.

Dát zegt alles over wat de doop betekent: je wordt 'ondergedompeld' in de dood van Christus. Je hoort helemaal bij Hem. Zondag 1 van de HC wordt waarheid: ik ben niet van mijzelf, maar het eigendom van mijn getrouwe Zaligmaker Jezus Christus. Dan is ook onze roeping om zó te leven, één met Hem, aan Hem toegewijd.

Hoe ziet dat eruit? Allereerst dat ik met Hem ben gestorven en begraven. De doop heeft alles te maken met het offer van Christus, zie vraag 69 van de HC: 'Hoe wordt u in de heilige doop eraan herinnerd en ervan verzekerd, dat het enige offer van Christus, aan het kruis geschied, u ten goede komt?' De doop verbindt mij aan wat Jezus gedaan heeft, maakt het persoonlijk. Het klinkt: 'ook voor jou'.

Het gaat dus om Christus' offer. Hij stierf omdat God Hem tot zonde maakte. Aan het kruis zag de Vader niet langer Zijn Zoon, maar de zonde der wereld. Mijn oude mens, de mens der zonde. Dáárom verborg God Zijn aangezicht en moest de Zoon in eenzaamheid sterven. Dáaraan herinnert nu de doop: als ik de dopeling zie die in het water ondergaat, dan zie ik hoe Christus ten onder ging in de dood. Als ik zie hoe het water de dopeling bedekt, hij eronder begraven wordt, dan zie ik hoe Christus begraven wordt, hoe de steen Hem afsluit van het land der levenden. Het water verwijst naar de dood!

Wat leert de doop ons nu? Dat wat met Christus gebeurde, ook met ons gebeurt. Wij moeten achter Christus aan, de dood in, begraven worden. Mijn oude mens wordt gekruisigd, gedood. Zoals Jezus stierf, zo moet ik in navolging van Hem sterven. Zie Rom. 6:11a: nu zijn we voor de zonde dood, we leven er niet meer in!

Betekent dat: gedoopt, dus gered? Nee, er is ook wedergeboorte en geloof voor nodig. En toch geldt Gods belofte wel voor ieder die gedoopt is: jij bent van Mij, jij mag voor Mij leven, Ik wil jouw Vader zijn. En jij bent met Christus gestorven, jij mag met Hem opstaan in een nieuw leven! Dat is in de doop enerzijds een *feit*: het is gewoon zo, God heeft het gedaan. Anderzijds is en blijft het ook een *roeping*: wij worden geroepen om ernaar te léven.

2. Met Hem opgestaan

Rom. 6:4 gaat verder: 'Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, *opdat evenals Christus uit de doden is opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader, zo ook wij in een nieuw leven zouden wandelen.*' Wij zijn dus niet alleen met Christus gestorven en begraven, maar ook met Hem opgestaan!

Toen de zonde der wereld in Christus gekruisigd was, stond Hij na drie dagen op als nieuw, verheerlijkt Mens! Paulus zegt in de tekst dat Hij werd 'opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader'. Hij leefde nu verheerlijkt, en Hij verheerlijkte de Vader!

En ook hier geldt weer hetzelfde: zoals het Christus ging, zo moet het ook de christen gaan. Wie christen is volgt de Meester in alles. Nu mag ook ik opstaan in een nieuw, verheerlijkt leven tot eer van de Vader. En dat laat de

doop nu ook zien, want de dopeling blijft niet in het water. Het water heeft zich gesloten, hij is begraven, maar dan komt hij ineens weer boven – hij staat op, in een nieuw leven!

Ook hier geldt: het is *feit* en *roeping*. Enerzijds is het een feit dat God in de doop Zijn beloften aan ons doet. Anderzijds hebben we de roeping om ernaar te leven. Je kunt die roeping ook ongehoorzaam zijn, dan verkwansel je je doop. Dat is aangrijpend, want je kunt zelfs ‘met een gedoopt voorhoofd’ toch nog verloren gaan. De doop, waarin je zoveel ontvangen hebt, getuigt dan tegen je en zal je straf des te zwaarder maken.

Wij zijn geroepen om te leven uit de doop. Gedoopt *zijn* is nog wat anders dan als gedoopt mens *leven*. En ja, het is een zware roeping, maar de Geest (zie HC antw. 70: ‘door de Heilige Geest’) is het Die ons wil leiden. Hij doet ons sterven én opstaan met Jezus Christus. En als we zien wat Hij gedaan heeft, willen we ook niet anders meer, dan onze oude mens kruisigen en begraven, en in een nieuw leven wandelen tot Zijn eer!

Om over door te denken/praten

1. Je oude mens kruisigen, opstaan in een nieuw leven – dat klinkt actief, alsof het meer past bij de geloofsdoop (op latere leeftijd) dan bij de gezinsdoop (voor kinderen). Hoe zit dat?
(De preek van volgende week gaat specifiek over de kinderdoop.)
2. Bent u met Christus gestorven, begraven én opgestaan? Wat merkt u daarvan?
3. Als doop door onderdompeling een zoveel sterker beeld is dan door besprenkeling, moeten wij dan niet terug naar deze manier van dopen, ook voor kinderen (zoals in sommige kerken al gebeurt)?

Vragen voor de kinderen

1. Heb je wel eens gezien hoe iemand gedoopt werd door onderdompeling? Google eens op ‘doop onderdompeling’. Je vindt plaatjes van volwassenen die worden gedoopt, maar ook een paar van baby’s.
2. Wat is het verschil tussen jou als gedoopt kind en je buurjongen of buurmeisje die misschien niet gedoopt is?
3. Vraag eens aan je ouders hoe zij het vonden om jou (en je broers en/of zussen) te laten dopen.